

Onderzoekspresentatie:

Care about identity

Zorgpraktijken rondom identiteit en zin

Maart 2024 / Elske Kronemeijer

Aanleiding onderzoek

- Identiteit bij ernstige/langdurige psychische aandoeningen
- Veelheid aan werkvormen en benaderingen: in literatuur en praktijk
- **(Hoe) besteden zorgverleners aandacht aan identiteit in de zorg voor mensen met een ernstige psychische aandoening?**

Focus

- Praktijk rondom identiteit
- Survey-studie
 - Onderwerpen
 - Werkvormen/tools
 - Niet: luister/gespreksvaardigheden
- Context: hulpverleners die werken met mensen met een ernstige psychische aandoening

Bedenking vooraf:

Redenen om géén specifieke tools of werkvormen te gebruiken

- Kenmerken doelgroep
- Niet passend bij context
- Niet mee opgeleid
- Past niet bij mij/mijn functie
- Beschikbaarheid
- Geen therapie-modellen mixen
- Contact belangrijker dan vorm

Na vandaag hopelijk minder van de volgende redenen:

- 'Zie door de bomen het bos niet meer'
- 'Wist niet dat het bestond'
- 'Ben ik onvoldoende van op de hoogte'
- 'Weet ik niet'

Methodie: deelnemers en analyse

- Zo veel mogelijk variatie qua deelnemers
- 190 Nederlandstalige psychiaters, psychologen, geestelijk verzorgers, ervaringsdeskundigen, verpleegkundigen en andere zorgverleners
- Oa. FACT, begeleid wonen, kliniek, langdurig verblijf, en herstelwerkplaats
- Kwalitatieve en beschrijvende analyse

Methode: vragenlijst met open en gesloten vragen

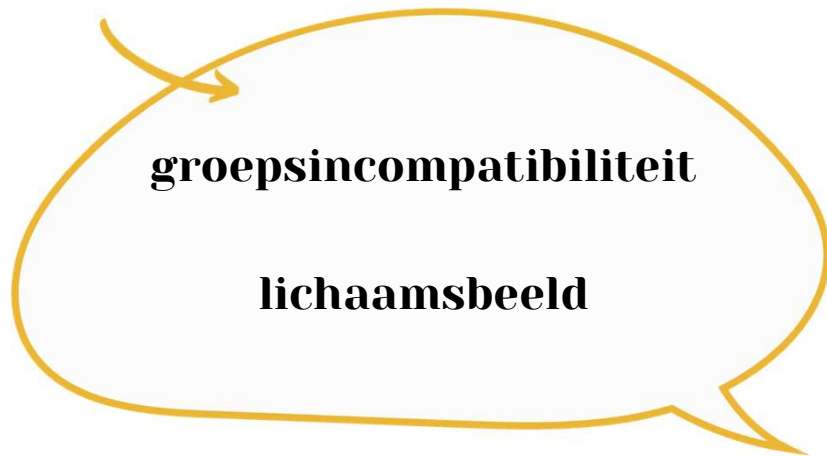
Hoe vaak komen
onderwerpen
aan bod?

0
(nooit)

100
(altijd)

Hoe vaak komen
onderwerpen
aan bod?

**Minder
besproken**

**Meer
besproken**

Is dit zo in de hele ggz?
Waarschijnlijk niet.

Hoe vaak komen onderwerpen aan bod?

**Minder
besproken**

groepsincompatibiliteit

lichaamsbeeld

**Meer
besproken**

levensverhaal

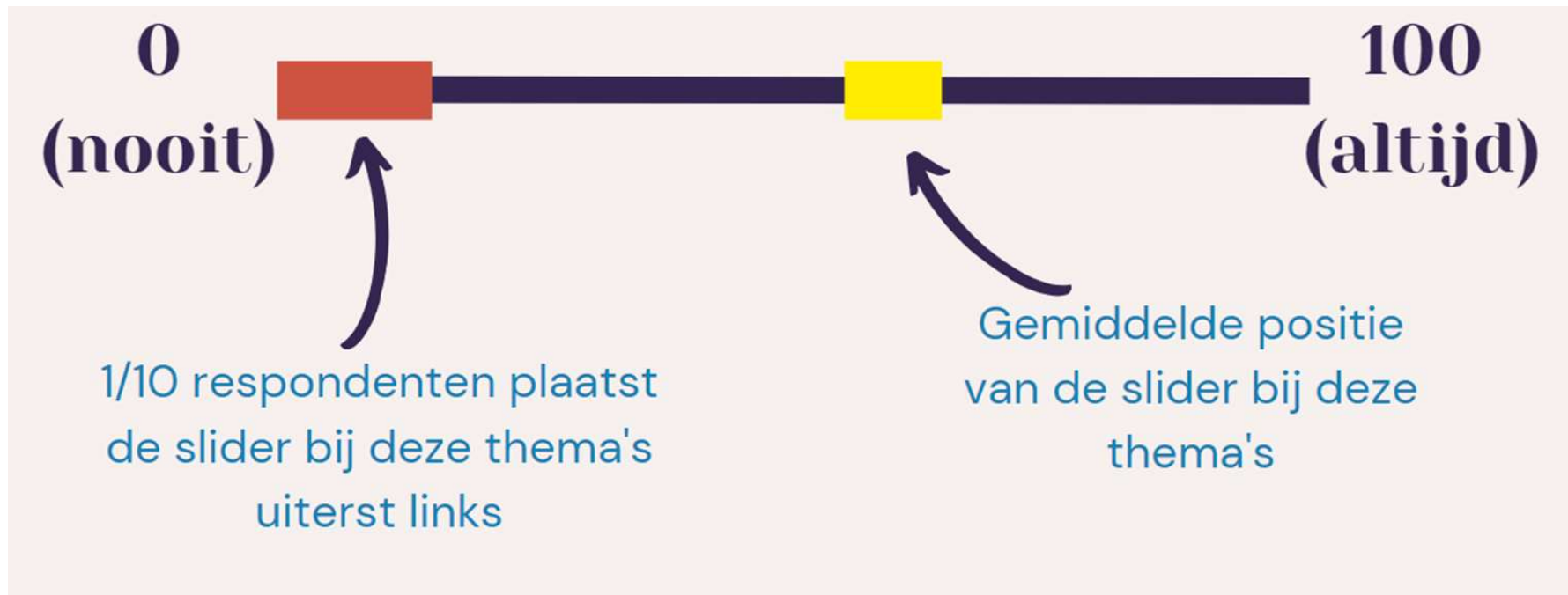
sociale contacten

hoop

(zinnvolle) activiteiten

Andere thema's:

(zelf)stigma, onderdeel zijn van een gemeenschap, groepsidentiteit, sociaal-maatschappelijke context, spiritualiteit, religie, invloed van symptomen op zelfbeeld of levensverhaal.

Hoe krijgt dit vorm in de praktijk?

- Gedachtegoed, beleid, begeleidingsmodellen, therapeutische stromingen
 - Herstelbenadering, positieve psychologie, holistische visie (vb. ART)
- Begeleidingsmodellen: rehabilitatie/kracht (IRB, SRH, krachtwerk)

Hoe krijgt dit vorm in de praktijk?

Quote verwijderd voor online publicatie

Hoe krijgt dit vorm in de praktijk?

Quote verwijderd voor online publicatie

Hoe krijgt dit vorm in de praktijk?

- Ruimte voor identiteit/zin in:
 - MDO's, spiegelbijeenkomsten?
 - Samenwerking? (met geestelijk verzorger, ervaringsdeskundige, vaktherapeut?)
 - In de intake, behandelplannen, diagnostiek en doelstellingen?

Hoe krijgt dit vorm in de praktijk?

- **(Psycho)therapeutische kaders**
 - *Persoonlijkheid, waarden, vroeger, gedachten*
 - CGT, ACT, schematherapie, traumabehandeling, psychoanalytisch
 - *Sociale rollen en systeem*
 - Systeemtherapie, netwerk betrekken, groepsgesprekken, sociale roltheorie, contextuele benadering (Nagy)
- *Narratief*
 - Levensverhaal vanuit geestelijke verzorging (bijv. Tjeu van Knippenberg)
 - Rehistorisering (documentaire Detlef Petry)
 - Narratieve psychologie (McAdams)

Maar nu even concreet:

hoe ziet aandacht voor identiteit er dan uit?

Maar nu even concreet:

hoe ziet aandacht voor identiteit er dan uit?

A word cloud of Dutch terms related to identity and therapy. The words are arranged in a roughly circular pattern and vary in size and color. The colors range from light yellow to dark red. The words include: ervaringsdeskundige, rollenspel, foto, apps, wrap, gedachten, biografie, therapie, activiteiten, werk, yucel, herstelspel, kwaliteitspel, tekenen, knutselen, motiveren, zelfbeeld, geur, ehealth, dagbesteding, cgt, verhalend, sport, meditatie, reflectiekaartjes, beweging, collage, afbeeldingen, soep, informeel, muziek, levensboek, wandelen, koken, rituelen, reflectie, levenslijn, filmpjes, act, herstelgroepen, netwerkgesprek, werkblad, aandacht, and psychoeducatie.

Maar nu even concreet:

hoe ziet aandacht voor identiteit er dan uit?

Wat doe ik (graag)? Wat ervaar ik?

Onderwerpen:

Aansluiten bij hier en nu

Emotie

Daginvulling

Beleving

Plezier

Lichamelijkheid?

Wat doe ik (graag)? Wat ervaar ik?

Onderwerpen:

Aansluiten bij hier en nu
Emotie
Daginvulling/besteding
Beleving
Plezier

Lichamelijkheid?

Activiteiten:

Samen naar
buiten

Wat doe ik (graag)? Wat ervaar ik?

Onderwerpen:

Aansluiten bij hier en nu
Emotie
Daginvulling/besteding
Beleving
Plezier

Lichamelijkheid?

Activiteiten:

Muziek
luisteren of
maken

Wat doe ik (graag)? Wat ervaar ik?

Onderwerpen:

Aansluiten bij hier en nu

Emotie

Daginvulling/besteding

Beleving

Plezier

Lichamelijkheid?

Activiteiten:

Soep

Wat doe ik (graag)? Wat ervaar ik?

Onderwerpen:

Aansluiten bij hier en nu
Emotie
Daginvulling/besteding
Beleving
Plezier

Lichamelijkheid?

Activiteiten:

Mindfulness

Wat wil ik? Hoe kan ik zelf de regie hierin nemen?

Onderwerpen:

Eigen regie

Assertiviteit

Zelfstandigheid

Hoopvolle toekomst

Dromen, wensen

Doelen

Wat wil ik? Hoe kan ik zelf de regie hierin nemen?

Onderwerpen:

Eigen regie
Assertiviteit
Zelfstandigheid
Hoopvolle toekomst
Dromen, wensen,
waarden
Doelen

Activiteiten:

Lotgenoten
WRAP
Psycho-educatie
(stigma)

Wat wil ik? Hoe kan ik zelf de regie hierin nemen?

Onderwerpen:

Eigen regie
Assertiviteit
Zelfstandigheid
Hoopvolle toekomst
Dromen, wensen,
waarden
Doelen

Activiteiten:

Herstelgerichte
intake en
vragenlijsten

Wat wil ik? Hoe kan ik zelf de regie hierin nemen?

Onderwerpen:

Eigen regie
Assertiviteit
Zelfstandigheid
Hoopvolle toekomst
Dromen, wensen,
waarden
Doelen

Activiteiten:

Apps /eHealth
(44%)

Hoe beschrijf ik mijzelf als individu?

Onderwerpen:

Kwetsbaarheid

Weerbaarheid

Positieve eigenschappen

Zelfbeeld

Wie ben je?

Milde houding tov zelf
(acceptatie, zelfzorg)

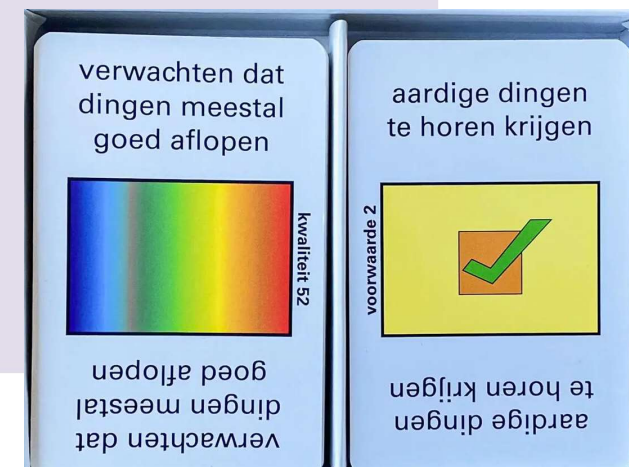
Hoe beschrijf ik mijzelf als individu?

Onderwerpen:

Kwetsbaarheid
Weerbaarheid
Positieve eigenschappen
Zelfbeeld
Wie ben je?
Milde houding tov zelf
(acceptatie, zelfzorg)

Activiteiten:

Helpt gebruikt wel
eens spel of
reflectiekaart

Hoe beschrijf ik mijzelf als individu?

Onderwerpen:

Kwetsbaarheid
Weerbaarheid
Positieve eigenschappen
Zelfbeeld
Wie ben je?
Milde houding tov zelf
(acceptatie, zelfzorg)

Activiteiten:

Krachtenprofiel
Collage, tekening

Hoe beschrijf ik mijzelf als individu?

Onderwerpen:

Kwetsbaarheid
Weerbaarheid
Positieve eigenschappen
Zelfbeeld
Wie ben je?
Milde houding tov zelf
(acceptatie, zelfzorg)

Activiteiten:

COMET

ACT

Wie ben ik: in context?

Onderwerpen:

Sociale context

Stigma

Vroeger

Levensverhaal

Zingeving en existentiële
vragen

Wie ben ik: in context?

Onderwerpen:

Sociale context

Stigma

Vroeger

Levensverhaal

Zingeving en existentiële
vragen

Activiteiten:

Netwerk

Yucel

Wie ben ik: in context?

Onderwerpen:

Sociale context

Stigma

Vroeger

Levensverhaal

Zingeving en existentiële
vragen

Activiteiten:

Levensverhaal:

Op zoek naar zin

Wie ben ik? (LVB)

Levensboek

NET

Levenslijn (ACT)

Wie ben ik: in context?

Onderwerpen:

Sociale context

Stigma

Vroeger

Levensverhaal

Zingeving en existentiële
vragen

Woorden schieten
tekort

metaforen, muziek,

verhalen, beelden,

ervaringen,

vaktherapie,

geestelijk verzorger?

Aandachtspunten

Wat missen we (richtlijn psychose/zingeving/literatuur):

- Familie-ervaringsdeskundigen?
- Foto-voice?
- Aandacht voor intimiteit en seksualiteit?
- Aandacht voor religie en existentiële (trage) vragen?
Natuur? Existentiële of persoonsgerichte psychotherapie?
- Aandacht voor culturele identiteit?
- Connectie met samenleving, relatie tot ander/wereld
- Modules rondom identiteit

Discussie

- Geen 'one size fits all'
- Vervolg-onderzoek
- gripresearch.nl

Elske Kronemeijer
(presentatie)

Lisette van der Meer

Ellie van Setten

Hanneke Muthert

Marieke Pijnenborg

Voor meer informatie/achtergrond over de werkvormen, en het (vervolg)onderzoek kan contact worden opgenomen met Elske Kronemeijer via u.e.kronemeijer@rug.nl